232245 - Anne ve Babasına Kötü Davranmış Fakat Onlar Vefat Ettikten Sonra Pişman Olmuş. Bu Durumda Ne Yapılır?

Soru

Zamanında anne ve babasına kötü davranmış fakat onlar vefat ettikten sonra pişman olmuş, kendini affettirmek için ne yapabilir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi: Anne ve babaya karşı gelmek büyük günahlardandır.

Abdurrahman b. Ebu Bekrete r.a babasından şöyle rivayet eder: Resulullah (Sallallahu aleyhi ve Sellem)'in yanında idik. Üç defa: "Size büyük günahların en büyüğünü bildireyim mi? Allah'a ortak koşmak, anne babaya karşı gelmek ve yalan şahitlik etmek -yahut yalan söz söylemek-" buyurdu. Resulullah (Sallallahu aleyhi ve Sellem) yaslanırken oturuverdi. Bunu o kadar çok tekrar etti ki biz: “Keşke sussa.” dedik. (Buhari 5976, Muslim 87)

Abdullah b. Amr r.a’dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Büyük günahlar: Allah'a ortak koşmak, anne babaya karşı gelmek, öldürmek ve yalan yere yemin etmek" (Buhari 6675)

Anne babaya karşı gelmek: Şer’i bir gerekçe olmaksızın anne ve babayı rahatsız eden her türlü söz ve eylemlerdir.

El Hafız b. Hacer Rahimehullah şöyle dedi: Şirk ve günah dışında anne babayı rahatsız eden her türlü davranış. (Fethul Bari 10/406)

İkincisi:

Müslüman bir kimsenin inancı gereği anlaması gereken ve gereği ile amel etmesi gereken en önemli bir husus, günah ne kadar büyük olursa olsun bu günahtan tövbe etme imkânıdır. Yüce Allah şöyle dedi: “De ki: “Ey kendilerinin aleyhine aşırı giden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları affeder. Çünkü O; çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” (Zümer 53)

Anne ve babasına kötülük yapmış bir kişinin hemen tövbe etmesi gerekir. Zira yüce Allah tövbeleri kabul ettiğine dair söz vermiştir. Yüce Allah şöyle dedi: “O; kullarından tövbeyi kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir.” (Şura 25)

Ancak tövbenin samimi ve makbul olması için tövbenin şartlarının gerçekleşmesi gerekir.

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi:

Alimler şöyle dedi:

Her türlü günahtan tövbe etmek vaciptir.

Şayet işlenen günah kul ile Allah arasında ise tövbenin kabulü için üç şart gerekir:

1-İşlenen günahı bırakmak

2-Yapılandan pişman olmak

3-Günahın tekrarlanmaması için karar vermek.

Bunlardan biri eksik olursa tövbe geçersizdir. (Riyazussalih s 14)

Anne ve babanın vefatından sonra bu şartların bazıları yerine getirilemeyeceği sorunu karşımıza çıkar.

Bu soruna iki şekilde cevap verilir:

Birincisi:

Pişmanlık başlı başına bir tövbedir.

Abdullah b. Makal b. Mukarrin şöyle dedi: Babamla Abdullah b. Mesud'un yanına girdiğimizde şöyle dediğini işittim: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: "Pişmanlık, tövbedir." (İbn Mâce 4252, Ahmed 6/37, Elbani sahih dedi)

Tövbenin hükümlerinden biri de şöyledir:

Şayet günahkâr ile günah işleme arasında sebepler kesilirse öyle ki günah işleme imkânı bulunmazsa bu durumda tövbesi kabul edilir mi?

Bu; dili kesilen yalancı, iftiracı veya yalan şahitlik beyanında bulunan ve artık günah işleme imkânı olmayan kişiler hükmündedir... Bu konuda iki görüş bulunmaktadır:

Doğrusu ikinci görüş olup şöyledir: Tövbesi geçerlidir. Çünkü tövbe rükünleri gerçekleşmiştir. Elinden gelen pişmanlıktır. Müsned'de gelen rivayete göre: "Pişmanlık tövbedir." Günah işlemekte pişmanlık gerçekleşir ve kişi kendini kınarsa tövbe sayılır. Şiddetli bir şekilde pişman olup kendini kınayan kimsenin tövbesi nasıl geçersiz sayılabilir? (Medaric el Salikin 1/741-746)

Alimlerin cumhuru da bu görüştedir. Şeyhulislam İbn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi: "Günahı işlemekten aciz olan kişilerin; zina yapamayan veya eli kesik olduğu için hırsızlık yapamayan kişiler gibi engelli olanların tövbesi alimlerin cumhuruna göre geçerlidir. (Mecmu el Fetava 10/746)

İkincisi:

Allah'ın Müslümanlara ihsanda bulunduğu bir rahmeti de anne ve baba vefat ettiklerinde de sevap defterlerinin kapanmamasıdır. Böylece zamanında iyilik yapmayan çocuklar iyilik yaparak bu deftere ecir yazdırabilirler.

Vefatlarından sonra yapılabilecek hayır işleri:

1-Onlara çokça dua etmek. Yüce Allah şöyle dedi: "Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: "Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı." (İsra 24)

"İnsan öldüğü zaman, amelinin sevabı kesilir. Ancak (hayrın devamlı olması ve faydasının kesilmemesi sebebiyle) şu üç şeyin sevabı kesilmez: Sadaka-i Câriye (Müslümanların yararlanması için bir şeyi Allah rızası için vakfetmek gibi), faydalı ilim (insanlara Allah rızası için dinî ilimleri öğretmek veya bunun için kitap yazmak gibi) ve kendisine dua eden hayırlı evlat." (Muslim 1631)

Dua etmek anne ve babaya yapılacak en büyük iyiliktir.

Ebu Hureyre r.a'dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Bir adamın cennetteki makamı yükseltilir de adam bu nedendir diye sorar? Ona: "Çocuğun sana yaptığı istiğfardan dolayıdır." denilir." (İbn Mâce 3660, Elbani 4/129 Hasen dedi)

2-Onlara sevabının ulaşacağı birtakım salih ameller işlemek:

Onların adına sadaka vermek. Daha fazla bilgi için (218872) nolu sorunun cevabına bakınız.

Onların adına hac ve umre yapmak. Başkası adına hac ve umre yapmanın kuralları ile ilgili (111794) nolu sorunun cevabına bakınız.

Şayet vefat eden anne baba birtakım borç ve emanet bırakmışlarsa onların adına ödenir. Şayet başkalarının haklarına geçmişlerse hak sahiplerinden onların adına helallik istenir ve affetmeleri istirham edilir.

3-Anne ve babanın arkadaşlarına iyilik yapmak.

Abdullah b. Dinar, Abdullah b. Ömer'den şöyle rivayet eder: "Bedevilerden bir adam, kendisine Mekke yolunda rastlamış. Abdullah ona selam vermiş ve kendisini binmekte olduğu bir eşeğe bindirmiş. Başında bulunan sarığı da ona vermiş, İbnü Dinar demiş ki: Biz kendisine:

"Allah hayrını versin! Bindiğin eşeği o bedeviye neden verdin?" dedik.

Şöyle dedi: "Ben Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dediğini işittim: "Şüphesiz ki, iyiliğin en iyisi, evlâdın baba dostlarını sılada bulunmasıdır."" Bedevinin babası Ömer r.a'nun arkadaşıydı." (Muslim 2552)

En iyisini Allah bilir